
De adviesaanvraag

Op 18 februari 2004 ontving de voorzitter van de Gezondheidsraad de volgende brief van de de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Advies over astma en luchtwegallergie in relatie tot omgevingsfactoren

Geachte heer Knottnerus,

Hierbij wil ik de Gezondheidsraad vragen mij te adviseren over astma en luchtwegallergie in relatie tot omgevingsfactoren.

Astma en luchtwegallergie zijn veel voorkomende aandoeningen, die niet alleen een grote invloed hebben op de kwaliteit van leven, maar ook op het school- en werkverzuim en op de kosten van de gezondheidszorg. In diverse publicaties wordt vooral bij kinderen een toename beschreven van astma en luchtwegallergie, niet alleen in Nederland maar ook in een reeks andere westerse landen. In Oost en Zuidoost Europa is de prevalentie veel lager en is een dergelijke stijging niet waargenomen. Een erfelijke aanleg voor allergische aandoeningen (atopische constitutie) wordt verondersteld een belangrijke rol te spelen bij het ontstaan van astma en luchtwegallergie. Omdat de genetische samenstelling van de bevolking maar langzaam verandert, worden vooral omgevingsfactoren, al dan niet in interactie met genetische factoren, verantwoordelijk geacht voor de beschreven toename in astma en luchtwegallergie, zonder dat duidelijk is welke factoren dit precies zijn.

Niet alleen in Nederland, maar ook in andere - vooral Europese - landen is de afgelopen jaren veel prospectief onderzoek in gang gezet naar de ontwikkeling van astma en andere allergische aandoeningen van de luchtwegen onder kinderen. Ook de verdere identificatie van beïnvloedbare factoren maakt deel uit van dit onderzoek. Een evaluatie van de resultaten daarvan kan meer inzicht verschaffen in de doeltreffendheid van preventieve maatregelen, zoals allergeenvermijding.

Het bovenstaande leidt mij tot de volgende vragen die ik aan u wil voorleggen:

- 1 Kan de Gezondheidsraad een oordeel geven over de validiteit en de betekenis van de beschikbare prevalentiecijfers van astma en andere luchtwegallergische aandoeningen in Nederland en van de veranderingen die daarin de laatste decennia zijn opgetreden en aangeven of deze gegevens zodanig systematisch zijn verzameld dat gesproken kan worden van een daadwerkelijke toename in de tijd?
- 2 Kan de Gezondheidsraad, in aansluiting hierop, nagaan wat de aard en omvang is van risicogroepen voor het ontwikkelen van astma en luchtwegallergie, en aangeven in hoeverre de huidige monitoringprogramma's naar het vóórkomen van deze aandoeningen in tijd en plaats voldoen om de prevalentie in risicogroepen te volgen?
- 3 Kan de Gezondheidsraad de stand van wetenschap weergeven over het aandeel van en de interacties tussen de verschillende genetische en omgevingsfactoren in het ontstaan en de toename van astma en luchtwegallergie en daarbij ook expliciet aandacht schenken aan de hiaten in kennis op dat gebied?
- 4 Kan de Gezondheidsraad tenslotte aangeven welke preventieve maatregelen ten aanzien van omgevingsfactoren hij - bij welke risicogroepen en in welke levensfase - als meest effectief beoordeelt, zowel ter voorkoming van het ontstaan van astma en andere luchtwegallergieën (primaire preventie) als ter verbetering van de conditie van astma- en luchtwegallergiepatiënten via een reductie van klachten (tertiaire preventie: voorkomen van verergering)?

Ik zou het op prijs stellen dit advies van de Gezondheidsraad in het begin van 2005 van u te ontvangen.

Hoogachtend,
de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
Drs. P.L.B.A. van Geel